

Wydanie z dnia: poniedziałek, 26. kwiecień 2021»Podatki i księgowość

Z pakietem akcyzowym muszą się zapoznać dotychczas niezainteresowani

Zmiany uderzą głównie w oszustów, ale obowiązków przybędzie też uczciwym przedsiębiorcom. I to nawet tym nieakcyzowym, którzy często nie są świadomi, że zużywają wyroby zwolnione z tej daniny

Już od 1 maja wejdzie w życie pakiet akcyzowy, czyli ustawa z 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (poz. 694). Część tej regulacji zacznie jednak obowiązywać później, aby podatnicy mieli czas przygotować się do nowych obowiązków.

Jak tłumaczy na stronie gov.pl wiceminister finansów Jan Sarnowski, ustawa zawiera pakiet kilkunastu rozwiązań uszczelniających system podatku akcyzowego, które pozwolą na poprawę warunków funkcjonowania uczciwie działających przedsiębiorców i znacznie utrudnią proceder firmom działającym w szarej strefie.

Eksperti przyznają, że wiele wprowadzanych rozwiązań faktycznie uszczelni akcyzę, ale przynoszą one też nowe obowiązki dla podatników. – Wpływ tych zmian na sytuację przedsiębiorców prowadzących legalną działalność będzie różny i niestety w istotnej części zwiększy się zakres formalności, które realizować będą musieli wszyscy – komentuje Zbigniew Sobecki, menedżer w zespole ds. podatków pośrednich w KPMG w Polsce.

Czyje deklaracje

Nowelizacja wprowadza od 1 lipca br. m.in. obowiązek składania specjalnych deklaracji akcyzowych w zakresie wyrobów objętych zwolnieniem z akcyzy lub zerową stawką. Będzie on dotyczyć zarówno podatników, którzy już składają zwykłe deklaracje akcyzowe, jak i firm, które dotychczas tego nie musiały robić. – Chodzi np. o przedsiębiorców, którzy jako tzw. podmioty zużywające produkowali wyroby nieakcyzowe, wykorzystując wyroby akcyzowe objęte zwolnieniem, np. produkujących kosmetyki z wykorzystaniem alkoholu etylowego – tłumaczy Sobecki.

Główny problem polega na tym – jak podkreśla Szymon Parulski, doradca podatkowy i wspólnik w Parulski i Wspólnicy – że o ile podatnicy akcyzy wiedzą już o projektowanych nowych wymogach, o tyle podmioty nieakcyzowe będą miały kłopot, żeby ten obowiązek zidentyfikować. Duża część z nich nie ma nawet świadomości, że zużywa wyroby zwolnione z akcyzy, np. producenci materiałów budowlanych i szyb, którzy nie wytwarzają alkoholu, papierosów czy paliw, ale zużywają oleje czy gazy zwolnione z akcyzy. – Co więcej podmioty zużywające wyroby akcyzowe w ogóle nie muszą prowadzić ewidencji zużycia. W efekcie pojawia się pytanie, jak prawidłowo przygotować taką deklarację. Jakby tego było mało, resort finansów wskazuje, że te dane będą podstawą do weryfikacji prawa do korzystania z tych preferencji akcyzowych – mówi ekspert.

Elektroniczne ewidencje

Od 1 lipca br. będzie też obowiązek składania elektronicznych deklaracji akcyzowych (wyłączone z tego będą osoby fizyczne), a z kolei od 1 stycznia 2022 r. podatnicy będą musieli prowadzić wyłącznie w formacie elektronicznym ewidencje i inną dokumentację akcyzową. MF przekonuje, że dzięki temu skróci się czas na załatwienie sprawy zarówno z punktu widzenia urzędu, jak i podatnika. – Zmiana umożliwi automatyczną analizę deklaracji przez administrację, dzięki czemu urząd szybciej wykryje firmy dokonujące nadużyć, a z drugiej strony będzie też szybciej wydawał decyzje w sprawach uczciwych przedsiębiorców – wyjaśnia Jan Sarnowski.

Jednocześnie – jak mówi Szymon Parulski – dobrze, że Ministerstwo Finansów nie zdecydowało się na wprowadzenie tzw. JPK-Akcyzowego. – Elektroniczna ewidencja i deklaracja akcyzowa to istotny i wystarczający krok na drodze informatyzacji akcyzy – uważa Parulski. Przypomina, że akcyza nie jest podatkiem transakcyjnym jak VAT, więc dane istotne z punktu widzenia JPK_VAT nie mają takiego znaczenia. – To urzędy skarbowe i celno-skarbowe powinny weryfikować dane, jakie będą przekazywane przez dostawców i podmioty zużywające wyroby akcyzowe bez akcyzy (tj. zwolnione z daniny lub z zastosowaniem stawki zero zł) – mówi ekspert. W przypadku JPK ten obowiązek jest przerzucony na podatników. Urząd, który dostaje plik, musi jedynie zweryfikować dane przekazane przez nich.

Krzysztof Rutkowski, radca prawny, doradca podatkowy i partner w KDCP, uważa, że e-deklaracje akcyzowe są uzasadnione, bo wpisują się w trend informatyzacji sprawozdawczości podatkowej. – Jest to z pewnością krok jak najbardziej właściwy i uszczelniający – wtóruje Jacek Arciszewski, doradca podatkowy prowadzący własną kancelarię.

Będzie większa kontrola

Krzysztof Rutkowski podkreśla, że już od maja zwiększą się uprawnienia organów przy kontroli działalności podmiotów akcyzowych. Nowelizacja wprowadza bowiem rozwiązanie umożliwiające cofanie zezwoleń akcyzowych (m.in. na prowadzenie składów podatkowych i sprowadzanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca), jeśli osoba kierująca danym podmiotem w ciągu ostatnich trzech lat kierowała innym podmiotem, który uporczywie nie regulował terminowo podatków. Rozszerza też możliwość cofnięcia zezwoleń akcyzowych na sytuacje, gdy organ uzna, iż dana działalność powoduje zagrożenie ważnego interesu publicznego. – Oczywiście są to kategorie nieostre. Mam nadzieję, że organy będą korzystać z nowych mechanizmów w sposób faktycznie nakierowany na dalszą walkę z szarą strefą oraz tzw. słupami – komentuje Rutkowski.

Zdaniem Szymona Parulskiego instrumenty niezbędne do sprawnej kontroli i nadzoru służby celno-skarbowej były długo oczekiwane przez uczciwych podatników, których wyroby były droższe niż oferowane przez oszustów. Niestety, jak mówi ekspert, dotychczas nie było przepisów, które uniemożliwiałyby zarejestrowanie podmiotów, których jedynym celem jest dokonywanie oszustw akcyzowych. – Przepisy akcyzowe, inaczej niż przepisy o VAT, nie zawierały mechanizmów zabezpieczających przed taką nieuczciwą rejestracją. Pakiet akcyzowy pozwoli na zablokowanie czy odmowę takiej rejestracji. Oczywiście jest obawa, czy te przepisy nie będą nadużywane przez organy podatkowe – mówi Parulski. Uważa on jednak, że długofalowo takie regulacje zabezpieczą przed nieuczciwymi kontrahentami nie tylko budżet państwa, lecz także dostawców wyrobów zwolnionych od akcyzy czy opodatkowanych zerową stawką akcyzy.

Problem z WIA

Nowelizacja wprowadza też – i to już od 1 maja r. – zmiany w wiążących informacjach akcyzowych (WIA). Jak przypomina Krzysztof Rutkowski, są to decyzje wydawane przez organy skarbowe (obecnie przez dyrektora Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu), które potwierdzają klasyfikację danych wyrobów jako wyrobów akcyzowych (np. czy dany napój alkoholowy jest winem, czy wódka lub czy dana substancja jest rozpuszczalnikiem, czy paliwem itp.).

Nowe przepisy przewidują, że WIA będą miały pięcioletni okres ważności, choć będzie można go przedłużyć na wniosek. – Co istotne, organy będą mogły zmienić WIA np. w razie pojawienia się orzecznictwa odmiennego od wydanej informacji – wskazuje Rutkowski.

Jednocześnie, jak mówi Szymon Parulski, zmiany uelastyczną WIA. Dotychczas, jeśli izba wydała WIA, to nie mogła jej już zmienić, chyba że odwołanie złożył podatnik.

Dualizm organów

Szymon Parulski zastanawia się również, czy zmiany w akcyzie zostaną sprawnie wykorzystane w sytuacji dualizmu organów podatkowych. Zwraca on bowiem uwagę, że urzędy skarbowe zajmują się rejestracją, zezwoleniami i zabezpieczeniami akcyzowymi, ale kontrole przeprowadzają funkcjonariusze celno-skarbowi. – W mojej opinii, aby pakiet akcyzowy i cały system akcyzy sprawnie funkcjonował, konieczne jest odejście od dualizmu organów podatkowych. Akcyza jest na tyle specyficznym podatkiem, że rozdział organów nie przynosi korzyści, a w praktyce ogranicza skuteczność kontroli i ogranicza efektywność współpracy na linii podatnik-urząd – mówi ekspert.

Jak się przygotować

Zbigniew Sobecki wskazuje, że podatnicy muszą pamiętać o nowych obowiązkach, szczególnie o składaniu deklaracji dotyczących wyrobów objętych zwolnieniem z akcyzy lub zerową stawką akcyzy. – Na ile zmiany wymagać będą jednak działań dostosowawczych, zależy od indywidualnej sytuacji. Duża część przedsiębiorców już obecnie prowadzi ewidencje w formie elektronicznej i składa elektroniczne deklaracje podatkowe – mówi Sobecki. Problem mogą mieć mniejsze podmioty.

Zdaniem Jacka Arciszewskiego na początku podatnicy powinni zapoznać się z całą nowelą akcyzową, bo akt jest obszerny, a przepisy przejściowe mogą czasem zaskakiwać – jak choćby w przypadku przeróbek kamperów.

– W pierwszej kolejności przedsiębiorca akcyzowy powinien zadbać, i to równolegle do działań rejestracyjnych na potrzeby Centralnego Rejestru Podmiotów Akcyzowych, o właściwe uprawnienia swoich pracowników na Platformie PUESC. Dzięki temu, o ile jeszcze tego nie zrobił, będzie gotowy do wysyłki elektronicznych deklaracji od lipca br. – radzi Arciszewski.

Ponadto – dodaje ekspert – podatnicy, którzy obracają wyrobami akcyzowymi zwolnionymi z akcyzy czy też z zerową stawką, muszą pamiętać o obowiązku składania dodatkowych deklaracji kwartalnych. Pierwszym okresem sprawozdawczym będzie trzeci kwartał br.

– Dużo większym wysiłkiem organizacyjnym z pewnością będzie wdrożenie ewidencji akcyzowych, dlatego już teraz warto się zastanowić, czy zakupić na rynku gotowy

produkt, czy też może spróbować zlecić dostosowanie posiadanego systemu informatycznego do potrzeb akcyzy, co w przypadku niektórych prostych ewidencji akcyzowych może być w pełni uzasadnione. Te działania powinny być sfinalizowane do końca bieżącego roku – radzi Jacek Arciszewski. ©©

Autor

Łukasz Zalewski

lukasz.zalewski@infor.pl